

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta HE 79/2015 vp

Indeksijäädysten vakinaistaminen vuosille 2016 – 2019 vie pohjaa koulutuksen pitkäjänteiseltä kehittämiseltä.

Investointien takuusumman poistuminen 2016 vaikeuttaa valtion aikoinaan luovuttamien kiinteistöjen saneerausta, koska koulutuksen järjestäjät eivät voi poistojen kautta varautua näiden kiinteistöjen korjaustarpeisiin.

AMKE esittää edelleen valtion luovuttamaan omaisuuteen kohdistuvien rasitusten poistamista. Koulutuksen järjestäjien on voitava luopua näistä kiinteistöistä myymällä, vuokraamalla tai purkamalla ilman luovutetun arvon takaisinperintää. Lakiesityksen perusteluissa todetaan, että kiinteistöjen palautusvelvollisuus on juuri rajattu 30 vuoteen ja perustamishankkeeseen saadun valtionavustuksen palautusvelvollisuus 15 vuoteen vuoden 2015 alusta, mutta tilanne on muuttunut.

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelma korostaa koulutuksen ja työelämän yhteistyön lisäämistä. Koulutuksen järjestäjiä on vaadittu säästämään seinistä ja rahoituksen leikkaukset pakottavat koulutuksen järjestäjää keskittämään toimintaansa harvempiin yksiköihin. Muuttuneessa tilanteessa palautusvelvollisuus on kohtuuton.

Esitystämme tukee se, että asioiden käsittely OKM:ssä on hidasta, mikä aiheuttaa koulutuksen järjestäjille ylimääräisiä kustannuksia. Luvan hakeminen kiinteistön purkamiseen voi kestää yli vuoden. Odotusajasta voi kertyä yli 150 000 € lämmityskustannukset.

AMKE pitää ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkausten määrää ja aikataulutusta kohtuuttomana. Vuosien 2012 ja 2015 välisenä aikana ammatillisen koulutuksen rahoitus väheni valtion talousarvioiden mukaan noin 140 M€. Vuoden 2016 talousarvioesitykseen sisältyvät runsaat 70 M€ leikkaukset. Lisäksi vuodelle 2017 päätettyjen leikkausten suuruus on 190 M€. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kaikki yhteensä siis 400 M€.

Suurin yksittäinen leikkaus, joka edellyttää toimintatapojen uudistamista, kohdistuu vuodelle 2017. Päällekkäisestä toiminnasta luopumisen mahdollistava lainsäädäntö on luvassa vasta vuodelle 2018.

Toimintatapojen uudistaminen edellyttää nykyisen yksityiskohtaisen sääntelyn purkamista, luopumista rinnakkaisista koulutuksen järjestämismuodoista ja kannustavaa rahoitusjärjestelmää. Nämä kaikki edellyttävät lainsäädännön purkamista. Koulutuksen järjestäjien on tiedettävä vuoden 2017 leikkausten toteuttamistapa jo syksyllä 2015, jotta ne voivat suunnitella ja sopeuttaa omaa toimintaansa.

Kiinnitämme erityistä huomiota aikuiskoulutukseen, mitä pitäisi tarkastella kokonaisuutena. Aikuiskoulutukseen kohdistuu leikkauksia sekä OKM:n (oppisopimuskoulutus) että TEM:n (työvoimapolitiittinen koulutus) talousarvioesityksissä.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Petri Lempinen
toimitusjohtaja